21/12/2018

Αγ.Συμεών ο Θεολόγος: “Το Μυστήριο της Γέννησης γίνεται αδιαλείπτως”

/ Γνώμες

Ο νηπτικός πατήρ της Εκκλησίας μας Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος μέσα από τα κείμενα του μας εισάγει στο νόημα της Μεγάλης Δεσποτικής εορτής των Χριστουγέννων.

Γιὰ νὰ προσεγγίσουμε τὴν σάρκωση τοῦ Λόγου καὶ τὴν ἀπόῤῥητη γέννησή του ἀπὸ τὴν ἀειπάρθενο Μαρία καὶ νὰ κατανοήσουμε καλὰ τὸ μυστήριο τῆς Οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ γένους μας τὸ κρυμμένο πρὸ τῶν αἰώνων (Ἐφες. 3: 9), θὰ μᾶς βοηθήσει ἡ ἑξῆς γνωστὴ εἰκόνα:

Κατὰ τὴν δημιουργία τῆς προμήτορος Εὔας ὁ Θεὸς πῆρε τὴν ἔμψυχη πλευρὰ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τὴν ὁλοκλήρωσε σὲ γυναῖκα, γι᾽ αὐτὸ δὲν ἐμφύσησε σ᾽ αὐτὴν πνοὴ ζωῆς καθὼς καὶ στὸν Ἀδάμ, ἀλλὰ τὸ μέρος ποὺ ἔλαβε ἀπὸ τὴν σάρκα του τὸ τελειοποίησε σὲ ὁλόκληρο σῶμα γυναικός, τὴν δὲ ἀπαρχὴ τοῦ πνεύματος ποὺ ἔλαβε μαζὶ μὲ τὴν ἔμψυχη σάρκα τὴν τελειοποίησε σὲ ψυχὴ ζωντανὴ δημιουργώντας μὲ τὰ δυὸ μαζὶ ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο. Κατὰ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ὁ πλαστουργὸς καὶ κτίστης Θεὸς πῆρε ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαρία ἔμψυχη σάρκα σὰν ζύμη

καὶ μικρὴ ἀπαρχὴ ἀπὸ τὸ φύραμα τῆς φύσεώς μας -δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μαζὶ- καὶ τὴν ἔνωσε μὲ τὴν δική του ἀκατάληπτη καὶ ἀπρόσιτη Θεότητα. Ἢ μᾶλλον ἔνωσε πραγματικὰ ὅλη τὴν ὑπόσταση τῆς Θεότητός του μὲ τὴν δική μας φύση, τὴν ἔσμιξε ἄμικτα μ᾽ αὐτὴ καὶ τὴν ἔκανε ἅγιο ναό του. Ἔτσι ὁ ποιητὴς τοῦ Ἀδὰμ ἔγινε ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως τέλειος ἄνθρωπος.

Ὅπως ἀκριβῶς λοιπὸν ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἀδὰμ ἔπλασε τὴν γυναῖκα, ἔτσι, ἀφοῦ δανείστηκε τὴν σάρκα ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀδὰμ τὴν ἀειπάρθενο καὶ Θεοτόκο Μαρία καὶ τὴν ἔλαβε χωρὶς σπορά, γεννήθηκε κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μὲ τὸν πρωτόπλαστο. Ὥστε ὅπως ἀκριβῶς ὁ Ἀδὰμ μὲ τὴν παράβαση ἔγινε ἡ ἀρχὴ τῆς γεννήσεώς μας στὴν φθορὰ καὶ στὸν θάνατο, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς καὶ Θεός μας μὲ τὴν ἐκπλήρωση κάθε δικαιοσύνης ἔγινε ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναγεννήσεώς μας στὴν ἀφθαρσία καὶ τὴν ἀθανασία. Αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ θεῖος Παῦλος ὅταν λέει: «Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος πλάστηκε ἀπὸ τὴ γῆ χοϊκός. Ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, δηλαδὴ ὁ Κύριος, εἶναι ἐπουράνιος. Ὅ,τι λογῆς ἦταν ὁ χοϊκὸς τέτοιοι εἶναι καὶ ὅλοι οἱ χοϊκοὶ καὶ ὅ,τι λογῆς εἶναι ὁ ἐπουράνιος τέτοιοι εἶναι καὶ ὅλοι ὅσοι γίνονται ἐπουράνιοι δι᾽ αὐτοῦ.» (Α΄ Κορ. ιε΄ 47-48). Καὶ πάλι: «Ἡ ἀπαρχὴ εἶναι ὁ Χριστός, ἔπειτα ὅσοι εἶναι τοῦ Χριστοῦ.» (Α΄ Κορ. ιε΄ 23).

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος κατὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ὅμοιος μέ μᾶς σὲ ὅλα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, μᾶς μεταδίδει τὴν Θεότητά του λόγῳ τῆς πίστης μας σ᾽ αὐτὸν καὶ μᾶς καθιστᾶ συγγενεῖς του κατὰ τὴν φύση καὶ τὴν οὐσία τῆς Θεότητάς του. Πρόσεξε τὸ νέο καὶ παράδοξο μυστήριο: Ὁ Θεὸς Λόγος ἔλαβε ἀπὸ μᾶς σάρκα, ποὺ δὲν εἶχε ἐκ φύσεως καὶ ἔγινε ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἦταν. Ἀπὸ τότε μεταδίδει στοὺς πιστοὺς τὴν Θεότητά του -τὴν Ὁποία κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ἢ τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶχε ἀποκτήσει- καὶ μ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπο γίνονται θεοὶ κατὰ χάρη καὶ θέση, ποὺ δὲν ἦταν. Ἔτσι χαρίζει σ᾽ αὐτοὺς τὴν ἐξουσία νὰ γίνονται τέκνα Θεοῦ (Ἰωάν. 1: 12)· γι᾽ αὐτὸ καὶ ἔγιναν καὶ πάντοτε θὰ γίνονται καὶ ποτὲ δὲν θὰ πάψουν νὰ γίνονται. Ἄκουσε καὶ τὸν θεῖο Παῦλο ποὺ παρακινεῖ σ᾽ αὐτό: «Ὅπως φορέσαμε τὴν εἰκόνα τοῦ γήινου, ἂς φορέσουμε καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουράνιου.» (Α΄ Κορ. 15: 49).

Ὁ Θεὸς λοιπὸν τοῦ παντὸς μὲ τὴν σωματική του παρουσία στὴν γῆ ἦλθε γιὰ νὰ ἀναπλάσει καὶ νὰ ἀνακαινίσει τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ εὐλογήσει ὅλη τὴν κτίση ποὺ ἐπέσυρε ἐπάνω της τὴν κατάρα ἐξαιτίας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ πρῶτα ζωοποίησε τὴν ψυχὴ ποὺ ἔλαβε καὶ ἀφθαρτώντας την τὴν θέωσε, ἐνῶ τὸ ἄχραντο σῶμα του, ἂν καὶ τὸ θέωσε, ὅμως τὸ κρατοῦσε ἀκόμη φθαρτὸ καὶ ὑλικό. Γιατὶ τὸ σῶμα ποὺ τρώει καὶ πίνει, κοπιάζει καὶ ἱδρώνει, δένεται καὶ σέρνεται, ὑψώνεται στὸν σταυρὸ καὶ καρφώνεται, εἶναι βέβαια φθαρτὸ καὶ ὑλικό, ἀφοῦ μάλιστα πέθανε καὶ τοποθετήθηκε νεκρὸ στὸ μνημεῖο. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασή του συνανέστησε καὶ τὸ σῶμα του ἄφθαρτο, πνευματικό, ὅλο Θεῖο καὶ ἄυλο, γι᾽ αὐτὸ καὶ δὲν συνέτριψε τὶς σφραγῖδες τοῦ μνήματος, εἰσερχόταν δὲ καὶ ἐξερχόταν ἐλεύθερα μέσα ἀπὸ τὶς

κλειστὲς πόρτες.

Ἀλλὰ γιατὶ μαζὶ μὲ τὴν ψυχὴ δὲν ἔκανε ἀμέσως καὶ τὸ σῶμα πνευματικὸ καὶ ἄφθαρτο; ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀδὰμ τρώγοντας τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ εὐθὺς μὲν μὲ τὴν παράβαση πέθανε κατὰ τὴν ψυχή, ἐνῷ κατὰ τὸ σῶμα ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς πρῶτα ἀνέστησε καὶ ζωοποίησε τὴν ψυχὴ ποὺ τιμωρήθηκε μὲ τὸ ἐπιτίμιο τοῦ θανάτου, ἔπειτα δὲ οἰκονόμησε νὰ ἀπολαύσει καὶ τὸ σῶμα τὴν ἀφθαρσία διὰ τῆς ἀναστάσεως, αὐτὸ ποὺ διὰ τοῦ θανάτου ἐπέστρεφε στὴν γῆ κατὰ τὴν ἀρχαία ἀπόφαση. Κι ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ κατέβηκε στὸν ᾅδη ἐλευθερώνοντας ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὶς ψυχὲς τῶν ἐκεῖ φυλακισμένων ἁγίων καὶ τὶς κατέταξε σὲ τόπο ἀναπαύσεως καὶ ἀνεσπέρου φωτός. Τὰ σώματά τους ὅμως δὲν τὰ ἀνέστησε, ἀλλὰ τὰ ἄφησε στοὺς τάφους μέχρι τὴν κοινὴ ἀνάσταση.

Τὸ μυστήριο λοιπὸν αὐτὸ ποὺ συντελέστηκε γιὰ ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὴν ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο τὸ ἴδιο γινόταν καὶ σὲ κάθε ἅγιο καὶ γίνεται ἀδιαλείπτως μέχρι σήμερα σὲ κάθε πιστό. Γιατὶ λαμβάνοντας τὸ πνεῦμα τοῦ Δεσπότη καὶ Θεοῦ μας συμμετέχουμε στὴν θεότητά του, τρώγοντας δὲ τὴν πανάμωμο σάρκα του γινόμαστε ἀληθινὰ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου σύσσωμοι τοῦ Χριστοῦ καὶ συγγενεῖς του, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος Παῦλος βεβαιώνει: «Εἴμαστε ὀστοῦν ἀπὸ τὰ ὀστά του καὶ σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα του» (Ἐφεσ. 5: 30) καὶ ἀλλοῦ: «ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς θεότητός του ὅλοι ἐμεῖς λάβαμε ἀλλεπάλληλες δωρεές» (Ἰωάν. 1:16 καὶ Κολασ. 2:9). Ἔτσι γινόμαστε κατὰ χάριν ὅμοιοι μὲ τὸν φιλάνθρωπο Θεὸ καὶ Δεσπότη μας ἀνακαινισμένοι στὴν ψυχή, ἄφθαρτοι καὶ ἀναστημένοι ἀπὸ νεκροὶ ποὺ ἤμαστε. Τότε βλέπουμε αὐτὸν ποὺ καταδέχτηκε νὰ γίνει ὅμοιός μας καὶ βλεπόμαστε ἀπ᾽ αὐτόν, ποὺ μᾶς ἀξίωσε νὰ γίνουμε ὅμοιοί του, ὅπως κάποιος βλέπει ἀπὸ μακριὰ τὸ πρόσωπο τοῦ φίλου του καὶ διαλέγεται μ᾽ αὐτὸν καὶ συνομιλεῖ καὶ ἀκούει τὴν φωνή του.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ οἱ ἀπ᾽ αἰῶνος ἅγιοι καὶ οἱ παλαιοὶ καὶ οἱ τωρινοὶ πνευματικὰ βλέποντες δὲν βλέπουν σχῆμα ἢ εἶδος ἢ ὁμοίωμα, ἀλλὰ φῶς ἀσχημάτιστο, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶναι φῶς ἐκ τοῦ φωτός, δηλαδὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅμως ἂν καὶ φτάνουν σ᾽ αὐτὴ τὴν κατάσταση, τὰ σώματά τους δὲν γίνονται ἀμέσως ἄφθαρτα καὶ πνευματικά, ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς τὸ σίδερο ποὺ πυρακτώνεται στὴν φωτιὰ παίρνει τὴν λαμπρότητά της, ὅταν ὅμως ἀπομακρυνθεῖ ἀπ᾽ αὐτὴν γίνεται πάλι ψυχρὸ καὶ μαῦρο, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ τὰ σώματα τῶν ἁγίων: Μετέχοντας καὶ αὐτὰ στὸ Θεῖο πῦρ, δηλαδὴ στὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, ἁγιάζονται, φλεγόμενα καθαρίζονται, γίνονται διαυγῆ καὶ πολυτιμότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα σώματα. Ἀλλὰ ὅταν ἡ ψυχὴ βγεῖ ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀμέσως καὶ αὐτὰ παραδίδονται στὴν φθορὰ καὶ διαλύονται σιγὰ-σιγά. Ἄλλα ὅμως διατηροῦνται γιὰ πολλὰ χρόνια χωρὶς νὰ εἶναι οὔτε ἐντελῶς ἄφθαρτα οὔτε πάλι τελείως φθαρτά, ἀλλὰ διασῴζουν μέσα τοὺς τὰ γνωρίσματα καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς φθορᾶς, ὥσπου νὰ φτάσουν στὴν τέλεια ἀφθαρσία καὶ νὰ ἀνακαινιστοῦν τὴν τελευταία καὶ κοινὴ ἀνάσταση τῶν

νεκρῶν. Γιὰ ποιὸ λόγο; Διότι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναστηθοῦν καὶ νὰ ἀφθαρτοποιηθοῦν τὰ ἀνθρώπινα σώματα, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνακαίνιση τῶν κτισμάτων, ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς πρῶτα πλάστηκε ἡ φύση ἄφθαρτη καὶ ἔπειτα ὁ ἄνθρωπος, ἔτσι πάλι πρῶτα ἡ κτίση πρέπει νὰ μεταποιηθεῖ ἀπὸ τὴν φθορὰ στὴν ἀφθαρσία καὶ μετὰ μαζὶ μ᾽ αὐτὴν ν᾽ ἀλλάξουν καὶ νὰ ἀνακαινιστοῦν τὰ φθαρτὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ὁ ἄνθρωπος πνευματικὸς πιὰ καὶ ἀθάνατος νὰ κατοικήσει σὲ τόπο ἄφθαρτο, αἰώνιο καὶ πνευματικό. Καὶ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ἄκουσε τὸν Ἀπόστολο Πέτρο ποὺ τὸ βεβαιώνει: «Θὰ ἔρθει ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου σὰν κλέπτης τὴν νύχτα καὶ τότε οἱ οὐρανοὶ θὰ διαλυθοῦν ἀπὸ τὴν φωτιὰ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως θὰ καοῦν καὶ θὰ λυώσουν» (Β΄ Πέτρου 3:10, 12), ὄχι γιὰ νὰ ἐξαφανιστοῦν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναχωνευθοῦν καὶ νὰ ἀναστοιχειωθοῦν σὲ καλύτερη καὶ αἰώνια κατάσταση.

Ἀπὸ ποῦ γίνεται φανερὸ αὐτό; Ἀπὸ τὰ λόγια ποὺ προσθέτει στὴν συνέχεια ὁ Ἀπόστολος: «Καινούριους οὐρανοὺς καὶ καινούρια γῆ προσδοκοῦμε κατὰ τὴν ἐπαγγελία σου» (Β΄ Πέτρου 3: 13). Τίνος τὴν ἐπαγγελία; Ἀσφαλῶς τοῦ Χριστοῦ ποὺ εἶπε: «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, οἱ λόγοι μου ὅμως δὲν θὰ παρέλθουν» (Ματθ. 24: 35). Παρέλευση τοῦ οὐρανοῦ ἐννοεῖ τὴν ἀλλαγή του, γι᾽ αὐτὸ λέει ὅτι ἂν καὶ ὁ οὐρανὸς θὰ ἀλλάξει, ὅμως οἱ δικοί του λόγοι θὰ μένουν ἀναλλοίωτοι καὶ σταθεροί. Αὐτὸ προανήγγειλε καὶ ὁ προφήτης Δαυίδ: «Σὰν μανδύα θὰ τοὺς τυλίξεις καὶ θὰ ἀλλάξουν, ἐσὺ ὅμως θὰ παραμείνεις ὁ ἴδιος καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σου δὲν θὰ ἐκλείψουν» (Ψαλμ., 101: 27-28). Τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνει σαφέστερο ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια;

Κεφάλαιο ι΄: Ὅτι καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ἑαυτοῖς συλλαμβάνουσι τῇ Θεοτόκῳ παραπλησίως καὶ γεννῶσιν αὐτὸν καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς καὶ γεννῶνται ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ πώς υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ καὶ μητέρες αὐτοῦ χρηματίζουσιν.

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ἀφοῦ εἰσῆλθε στὰ σπλάγχνα τῆς Παναγίας Παρθένου καὶ ἔλαβε σάρκα ἀπ᾽ αὐτήν, γεννήθηκε, ὅπως εἴπαμε, τέλειος ἄνθρωπος καὶ τέλειος Θεὸς ἀσυγχύτως. Τί σημαντικότερο ἔγινε ποτὲ γιά μᾶς; Ὅλοι μας πιστεύουμε σ᾽ αὐτὸν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας καὶ γι᾽ αὐτὸ δεχόμαστε τὸν περὶ αὐτοῦ λόγο μὲ ἐμπιστοσύνη. Ἂν τὸν ὁμολογοῦμε λοιπὸν καὶ μετανοοῦμε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας γιὰ τὶς προηγούμενες ἁμαρτίες μας, τότε ὁ λόγος τῆς εὐσεβείας, τὸν ὁποῖο δεχόμαστε, γεννιέται μέσα μας σὰν σπόρος, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Λόγος τοῦ Πατρὸς εἰσῆλθε στὴν γαστέρα τῆς Παρθένου. Θαύμασε τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἐκπληκτικὸ μυστήριο καὶ δέξου το μὲ κάθε πληροφορία καὶ πίστη.

Συλλαμβάνουμε λοιπὸν αὐτὸν τὸν Λόγο ὄχι σωματικά, ὅπως τὸν συνέλαβε ἡ Παρθένος καὶ Θεοτόκος, ἀλλὰ πνευματικὰ μὲν πραγματικὰ ὅμως. Καὶ ἔχουμε μέσα στὶς καρδιές μας αὐτὸν τὸν Ἴδιο ποὺ συνέλαβε καὶ ἡ Ἁγνὴ Παρθένος, ὅπως λέει ὁ θεῖος Παῦλος: «Ὁ Θεὸς ποὺ εἶπε νὰ λάμψει φῶς μέσα στὶς καρδιές μας πρὸς

φωτισμὸν τῆς γνώσεως τοῦ Υἱοῦ του» (Β’ Κορ. 4: 6), σὰν νὰ λέει: Αὐτὸς ὅλος γεννήθηκε ἀληθινὰ μέσα μας. Καὶ ὅτι εἶναι ἔτσι τὸ φανερώνει μὲ ὅσα παραθέτει στὴν συνέχεια: «Ἔχουμε δὲ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν μέσα σὲ πήλινα σκεύη» (Β΄ Κορ. 4: 6), ὀνομάζοντας θησαυρὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο ὀνομάζει τὸ Πνεῦμα Κύριο: «Γιατὶ τὸ Πνεῦμα» λέει «εἶναι ὁ Κύριος» (Β΄ Κορ. 4: 6), ὥστε ὅπου ἀκοῦς Υἱὸν Θεοῦ νὰ ἐννοεῖς μαζὶ καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἂν πάλι ἀκούσεις γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἐννοεῖς μαζὶ μὲ αὐτὸ καὶ τὸν Πατέρα, ἐπειδὴ καὶ γι᾽ αὐτὸν λέει: «Πνεῦμα ὁ Θεός» (Ἰωάν. 4: 24), διδάσκοντάς σε παντοῦ τὸ ἀχώριστο καὶ ὁμοούσιο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅτι δηλαδὴ ὅπου εἶναι ὁ Υἱὸς ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ Πατήρ, καὶ ὅπου ὁ Πατὴρ ἐκεῖ καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ ὅπου τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκεῖ ὅλη ἡ τρισυπόστατη Θεότητα, ὁ Ἕνας Θεὸς καὶ Πατὴρ μαζὶ μὲ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Πνεῦμα τοὺς ὁμοουσίους, «αὐτὸς ποὺ εἶναι εὐλογητὸς στοὺς αἰῶνες, ἀμήν» (Ρωμ. 1: 25).

Ἔτσι ὅταν πιστεύσουμε ὁλόψυχα καὶ μετανοήσουμε θερμὰ θὰ συλλάβουμε ὅπως εἰπώθηκε τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ στὶς καρδιές μας, καθὼς τὸν συνέλαβεν ἡ Παρθένος, προσφέροντάς του κι ἐμεῖς τὶς ψυχές μας παρθενικὲς καὶ ἁγνές. Καὶ ὅπως ἐκείνη δὲν τὴν κατέφλεξε τὸ πῦρ τῆς θεότητας, ἐπειδὴ ἦταν ἁγνὴ καὶ ὑπεράμωμη, ἔτσι οὔτε καὶ ἐμᾶς μᾶς κατακαίει, ὅταν τοῦ προσφέρουμε τὶς καρδιές μας ἁγνὲς καὶ καθαρές, ἀλλὰ γίνεται ἐντός μας δροσιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ πηγὴ ὕδατος καὶ ρεῖθρον ἀθάνατης ζωῆς. Ὅτι δεχόμαστε καὶ ἐμεῖς παρόμοια τὸ ἄστεκτον πῦρ τῆς θεότητας, ἄκουσε τὸν Κύριο ποὺ τὸ λέει: «Πῦρ ἦλθα νὰ βάλω στὴν γῆ» (Λουκ. 12: 49). Τί ἄλλο ἐννοεῖ, παρὰ τὸ ὁμοούσιο πρὸς τὴν θεότητά του Πνεῦμα, μὲ τὸ Ὁποῖο συνεισέρχεται καὶ συνθεωρεῖται μέσα μας καὶ ὁ Ἴδιος ὁ Υἱὸς μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα;

Ἐπειδὴ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μία φορὰ σαρκώθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο καὶ γεννήθηκε ἀπὸ αὐτὴν σωματικά, ἀνέκφραστα καὶ ὑπὲρ λόγον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σαρκωθεῖ πάλι ἢ νὰ γεννηθεῖ σωματικὰ ἀπὸ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς, τί προνοεῖ; Μᾶς μεταδίδει γιὰ τροφὴ ἐκείνη τὴν ἄχραντη σάρκα ποὺ προσέλαβε ἀπὸ τὴν πανάχραντη Θεοτόκο, κατὰ τὴν σωματική του γέννηση. Ἂν τὴν μεταλαμβάνουμε ἄξια, ἔχουμε μέσα μας ὅλον τὸν σαρκωθέντα Θεὸ καὶ Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, αὐτὸν τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱὸ τῆς Παρθένου τὸν καθήμενο στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος λέει: «ἐκεῖνος ποὺ τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου μένει μέσα μου καὶ ἐγὼ μέσα του» (Ἰωάν. 6: 56), χωρὶς ὅμως νὰ προέρχεται ἢ νὰ γεννιέται σωματικὰ ἀπὸ ἐμᾶς, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἀποχωρίζεται ποτέ. Διότι ἐμεῖς δὲν τὸν αἰσθανόμαστε σὰν σάρκα, ἂν καὶ βρίσκεται μέσα μας ὅπως ἀκριβῶς ἕνα βρέφος, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀσωμάτως σὲ σῶμα, ἀναμιγνυόμενος ἀνέκφραστα μὲ τὴν φύση μας καὶ τὴν οὐσία μας καὶ θεοποιώντας μας, ἐπειδὴ γίναμε σύσσωμοι καὶ μ᾽ αὐτὸν δηλαδὴ σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα του καὶ ὀστοῦν ἀπὸ τὰ ὀστά του. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο καὶ φρικτότερο μυστήριο τῆς ἀνέκφραστης οἰκονομίας καὶ συγκαταβάσεώς του, ποὺ δίσταζα νὰ τὸ γράψω καὶ ἔτρεμα νὰ τὸ ἐπιχειρήσω.

Ὁ Θεὸς ὅμως πάντοτε θέλει νὰ ἀποκαλύπτεται καὶ νὰ φανερώνεται ἡ ἀγάπη του σ᾽ ἐμᾶς, ὥστε καὶ ἐμεῖς κάποτε κατανοώντας τὴν μεγάλη του ἀγαθότητα καὶ αἰσθανόμενοι ντροπὴ νὰ προθυμοποιηθοῦμε νὰ τὸν ἀγαπήσουμε. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ἐγὼ παρακινήθηκα ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ φωτίζει τὶς καρδιές μας καὶ σᾶς φανέρωσα αὐτὰ τὰ μυστήρια γραπτῶς, ὄχι γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅμοιος μ᾽ αὐτὴν ποὺ γέννησε τὸν Κύριο –μὴ γένοιτο– αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Διότι ἄλλη εἶναι ἡ ἔνσαρκη καὶ ἄφραστη γέννηση τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπὸ τὴν Παρθένο καὶ ἄλλη ποὺ συντελεῖται σέ μᾶς πνευματικῶς. Ἐκείνη γεννώντας ἔνσαρκο τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ ἀπεργάστηκε στὴν γῆ τὸ μυστήριό τῆς ἀναπλάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μας καὶ τὴν σωτηρία ὅλου τοῦ κόσμου, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεός, αὐτὸς ποὺ ἔνωσε στὸν ἑαυτό του τὰ διεστῶτα καὶ ἐξάλειψε τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου. Ἐνῷ αὐτὴ (ποὺ συντελεῖται σὲ μᾶς) γεννώντας ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι τὸν Λόγο τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, ἀπεργάζεται ἀκατάπαυστα στὶς καρδιές μας τὸ μυστήριο τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀνθρώπινων ψυχῶν καὶ τὴν κοινωνία καὶ ἕνωση μὲ τὸν Θεὸ Λόγο, αὐτὴν ὑπαινίσσεται καὶ τὸ θεῖο λόγιο: «Δι᾽ αὐτοῦ συλλάβαμε καὶ ἐγεννήσαμε μὲ πόνο τὸ πνεῦμα τῆς σωτηρίας, τὸ ὁποῖο κυοφορήσαμε πάνω στὴν γῆ» (Ἡσαΐας 26: 18).

Λοιπὸν δὲν σᾶς φανέρωσα αὐτὰ τὰ μυστήρια γιὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γεννήσει τὸν Χριστὸ κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ τὸν γέννησε ἡ Παναγία, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ ὑπεράπειρη καὶ γνήσια ἀγάπη του σ᾽ ἐμᾶς καὶ ὅτι ἂν τὸ θέλουμε ὅλοι μποροῦμε νὰ γίνουμε μητέρα καὶ ἀδελφοί του κατὰ τὸν προαναφερόμενο τρόπο, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος τὸ διακηρύττει: «Μητέρα μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀκοῦνε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐκτελοῦν» (Λουκ. 8:

21). Ἔτσι θὰ γίνουμε ἴσοι μὲ τοὺς μαθητὲς καὶ ἀποστόλους του, ὄχι κατὰ τὴν ἀξία, οὔτε κατὰ τὶς περιοδεῖες καὶ τοὺς κόπους ποὺ ὑπέφεραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δωρεὰ τὴν ὁποία ἐξέχεε σ᾽ ὅλους ποὺ τὸν πίστευαν καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν, χωρὶς νὰ στραφοῦν ποτὲ πίσω.

Εἶδες πὼς ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀκοῦνε καὶ πράττουν τὸν λόγο του τοὺς ἀνύψωσε στὴν ἀξία τῆς Μητέρας του καὶ τοὺς ἀποκαλεῖ ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς του; Ὅμως μόνο Ἐκείνη ὑπῆρξε ἡ κυρίως Μητέρα του, ἐπειδὴ ὅπως ἀνέφερα τὸν γέννησε ἀνερμηνεύτως καὶ χωρὶς ἄνδρα, ἐνῷ ὅλοι οἱ ἅγιοι τὸν συλλαμβάνουν καὶ τὸν κατέχουν κατὰ χάριν καὶ δωρεάν. Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν ἄμωμη Μητέρα του δανείστηκε τὴν παναμώμητη σάρκα του καὶ σὲ ἀντάλλαγμα τῆς δώρισε τὴν θεότητα –ὢ τί παράξενη καὶ ἀσυνήθιστη συναλλαγὴ– ἐνῷ ἀπὸ τοὺς ἁγίους δὲν παίρνει σάρκα, ἀλλὰ ἀντίθετα αὐτὸς τοὺς μεταδίδει τὴν θεωμένη σάρκα του. Ἂς ἐξετάσουμε λοιπὸν τὸ βάθος αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου.

Ἡ χάρη τοῦ Πνεύματος στὸν Χριστό, δηλαδὴ τὸ πῦρ τῆς θεότητος, προέρχεται ἀπὸ τὴν Θεία του φύση καὶ οὐσία. Ὅμως τὸ σῶμα του δὲν ἔχει τὴν ἴδια προέλευση, ἀλλὰ προέρχεται ἀπὸ τὴν πάναγνη καὶ ἅγια σάρκα τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποία προσέλαβε κατὰ τὸ ἱερὸ λόγιο: «ὁ Λόγος ἔγινε σάρκα» (Ἰωάν. 1: 14). Ἔκτοτε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀχράντου Παρθένου μεταδίδει στοὺς ἁγίους, ἀπὸ μὲν τὴν φύση καὶ τὴν οὐσία τοῦ συναΐδιου Πατρός του τὴν χάρη τοῦ Πνεύματος, δηλαδὴ τὴν θεότητα, καθὼς καὶ μέσῳ τοῦ προφήτη λέγει: «Θὰ συμβεῖ τοῦτο κατὰ τὶς ἔσχατες ἡμέρες, θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὸ Πνεῦμα μου σὲ κάθε ἄνθρωπο» (Ἰωὴλ 3: 1), ἐννοώντας κάθε πιστό, ἀπὸ δὲ τὴν φύση καὶ οὐσία ἐκείνης ποὺ κυρίως καὶ ἀληθῶς τὸν γέννησε τὴν σάρκα, τὴν ὁποία ἔλαβε ἀπὸ αὐτή.

Καὶ ὅπως ἀπὸ τὴν πληρότητά του λάβαμε ὅλοι ἐμεῖς, ἔτσι ἀκριβῶς μεταλαμβάνουμε ἀπὸ τὴν ἄμωμη σάρκα τῆς Παναγίας Μητέρας του, τὴν ὁποία καὶ Ἐκεῖνος προσέλαβε καὶ ὅπως ἔγινε υἱὸς καὶ Θεός της ὁ Χριστὸς καὶ Θεός μας γενόμενος καὶ ἀδελφός μας, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ ἐμεῖς –ὢ τί ἀνέκφραστη φιλανθρωπία– γινόμαστε υἱοὶ τῆς Θεοτόκου Μητέρας του καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ χάρη στὸν ὑπεράμωμο καὶ ὑπεράγνωστο γάμο ποὺ τελέστηκε μ᾽ αὐτὴν καὶ σ᾽ αὐτὴν γεννήθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπ᾽ Αὐτὸν πάλι ὅλοι οἱ ἅγιοι.

Πράγματι, ὅπως ἀπὸ τὴν συνουσία καὶ τὴν σπορὰ τοῦ Ἀδὰμ πρώτη ἡ Εὔα γέννησε καὶ ἀπὸ ἐκείνη καὶ μέσῳ ἐκείνης γεννήθηκαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καὶ ἡ Θεοτόκος, ἀφοῦ δέχτηκε ἀντὶ σπορᾶς τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ συνέλαβε καὶ γέννησε μόνο τὸν πρὸ αἰώνων μονογενῆ τοῦ Πατρὸς καὶ μετέπειτα σαρκωθέντα δικό της μονογενῆ. Καὶ μολονότι ἡ Ἴδια ἔπαψε νὰ συλλαμβάνει καὶ νὰ γεννᾷ, ὁ Υἱὸς της γέννησε καὶ γεννᾷ καθημερινὰ ὅσους πιστεύουν σ᾽αὐτὸν καὶ τηροῦν τὶς ἅγιες ἐντολές του. Ἀσφαλῶς ἔπρεπε ἡ πνευματική μας ἀναγέννηση καὶ ἀνάπλαση νὰ γίνει διὰ τοῦ ἀντρός, δηλαδὴ τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ καὶ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ γέννησή μας στὴν φθορὰ ἔγινε διὰ τῆς γυναικὸς Εὔας.

Καὶ πρόσεχε τὴν ἀκρίβεια τοῦ λόγου: ἀνδρὸς θνητοῦ καὶ φθαρτοῦ ἡ σπορὰ φθαρτοὺς υἱοὺς καὶ θνητοὺς διὰ γυναικὸς γέννησε καὶ γεννᾷ, ἀθανάτου καὶ ἀφθάρτου Θεοῦ ὁ ἀθάνατος καὶ ἄφθαρτος Λόγος ἀθάνατα καὶ ἄφθαρτα τέκνα γέννησε καὶ διαρκῶς γεννᾷ, ἀφοῦ πρῶτα αὐτὸς γεννήθηκε ἀπὸ τὴν Παρθένο ἐν ἁγίῳ Πνεύματι βεβαίως.

Γι᾽ αὐτὸ λοιπὸν εἶναι Δέσποινα καὶ βασίλισσα καὶ Κυρία καὶ Μητέρα ὅλων τῶν ἁγίων ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ ὅλοι οἱ ἅγιοι εἶναι καὶ δοῦλοι της ἀφοῦ εἶναι Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ παιδιά της ἀφοῦ μεταλαμβάνουν ἀπὸ τὴν πανάχραντη σάρκα τοῦ Υἱοῦ της. Πιστὸς ὁ λόγος: ἡ σάρκα τοῦ Υἱοῦ της εἶναι σάρκα τῆς Θεοτόκου. Μεταλαμβάνοντας καὶ ἐμεῖς ἀπ᾽ αὐτὴν τὴν θεωμένη σάρκα τοῦ Κυρίου, ὁμολογοῦμε καὶ πιστεύουμε ὅτι μεταλαμβάνουμε ζωὴν αἰώνια, ἐκτὸς ἂν ἀναξίως καὶ εἰς κατάκριμα μεταλαμβάνουμε.

Πράγματι ὅλοι οἱ ἅγιοι εἶναι συγγενεῖς πρὸς τὴν Παναγία Μητέρα τοῦ Θεοῦ κατὰ τρεῖς τρόπους: Πρῶτον ἐπειδὴ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἴδιο πηλὸ μ᾽ αὐτὴν καὶ τὴν ἴδια πνοή, δηλαδὴ τὴν ψυχή. Δεύτερον ἐπειδὴ ἔχουν κοινωνία καὶ μετουσία μὲ αὐτὴν διὰ τῆς προσλήψεως τῆς σαρκός της ἀπὸ τὸν Χριστό. Καὶ τρίτον ἐπειδή, λόγῳ τῆς ἐν Πνεύματι ἁγιωσύνης ποὺ ἐνυπάρχει σὲ αὐτούς, καθένας συλλαμβάνει ἐντός του καὶ κατέχει τὸν Θεὸ τῶν ὅλων, ὅπως ἀκριβῶς καὶ Ἐκείνη τὸν εἶχε ἐντός της. Διότι ἂν καὶ τὸν γέννησε σωματικῶς, ὅμως πάντοτε τὸν εἶχε ὅλον καὶ πνευματικῶς μέσα της καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἔχει καὶ τώρα καὶ πάντοτε ἀχώριστον ἀπὸ Αὐτήν.

Σ᾽ αὐτὸν πρέπει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος στοὺς αἰώνες. Ἀμήν

Βίβλος τῶν Ἠθικῶν, Λόγος Α΄.

Κεφάλαιο γ΄: Περὶ τῆς τοῦ Λόγου Σαρκώσεως καὶ κατὰ τίνα τρόπον δι᾽ ὑμᾶς ἐσαρκώθη.

Ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, Κάλαμος Ἀττικῆς